

5. BESØG MED FAMILIEN PÅ MUSEET

ABC PÅ MUSEET 2017

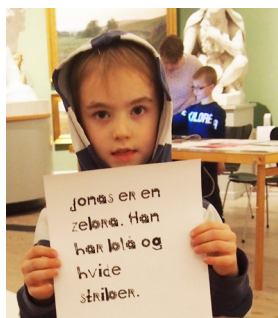
50 BESØG OG MANGE ERFARINGER RIGERE

Af Marie Strøm Nielsen, museumsformidler

Sidst i november afrundede museet formidlingsprojektet ABC på museet, hvor formidler og billedhugger Sophus Ejler Jepsen og jeg henover efteråret har budt velkommen til 10 skoleklasser. Den enkelte klasse besøgte museet fem gange, hvoraf det 5. og sidste besøg var et afsluttende eftermiddagsarrangement for forældre og søskende. Nyligt i hukommelsen er derfor gensynet med 1. klasserne, der gennem de sidste uger, klasse for klasse, har besøgt museet til billedpræsentation og workshops i Malerisalen og Skibelundsalen. Herigennem har forældre og søskende fået indblik i processerne omkring ABC på museet.

5. besøg og på gensyn!

"Vi ses igen næste gang" lød det fra en storebror til en af de deltagende 1. klasser fra Bække Skole, da han sammen med sin familie sagde farvel og tak for i dag. Ved en workshop i Skibelundsalen havde han skrevet en tre-siders troldehistorie med en helt særlig skrifttype udarbejdet af børnene fra Bække Skoles 1. klasse. Skrifttypen havde

► Børn og forældre samarbejder om det Gutenberg-inspirerede gnidetryk i Skibelundsalen. Ordene under papiret er dannet af børnenes bogstaver i sættekassen.

premiere denne eftermiddag, både i skrive-workshoppen og i klassens illustrerede digtsamlinger, som blev udarbejdet under 3. besøg på museet. Som kulmination på forløbet blev digtsamlingerne foldet, hæftet og reciteret af eleverne under 5. besøg. Storebroren læste også sin troldehistorie op, og hans afsluttende hilsen er et eksempel på en forventning om gensyn, som mange af børnene gav udtryk for. Det har givet os som formidlere en god fornemmelse af at have bygget noget op sammen med 1. klasserne i løbet af efteråret. Vi er ikke i tvivl om, at det har kunnet lade sig gøre pga. klassernes gentagne besøg, hvor vi udover at kunne tilbyde et varieret formidlingstilbud også har opbygget en relation. Sammen med lærernes hjælp har dette givet anledning til en stor opbakning til det afsluttende forældrearrangement, hvor børnene gennem velkendte, kreative workshops på museet har kunnet videreformidle teknikker og metoder til forældre og søskende.

**ABC
PÅ MUSEET
ER ET PILOTPROJEKT,
HVOR TI FØRSKELLIGE
1. KLASSE I VEJEN KOMMUNE
ARBEJDER KREATIVT
OG EKSPERIMENTERENDE
MED TILEGNELSE AF
ALFABETET.**

På baggrund af erfaringerne fra de mange møder med børnene står det klart, at ABC på museet har givet børnene et tilhørsforhold til museet, som potentielt rækker ud over projektets rammer og varighed. Flere af de børn, som var med i ABC på museet, besøgte også museets efterårsferieværksteder med deres familier. Det viser en interesse for museets andre aktiviteter og workshops, som endnu flere familier gerne må få øje på.

En pædagogisk, rød tråd – Skattekortet og den tegnede fortælling

Gennem alle undervisningsforløb har eleverne arbejdet med kreativ tilegnelse af alfabetet, og indholdsmæssigt har programmet overordnet været tilrettelagt på forhånd – med plads til justeringer. Særligt i forhold til den pædagogiske form har forløbene udviklet sig undervejs. På baggrund af inddragelsen af de lærere, som havde sagt ja til at deltage i pilotprojektet, opstod bl.a. en praksis, som vi valgte at videreføre som en rød tråd gennem alle fire undervisningsforløb. En praksis man kunne kalde "gennemgang af visuelt dagsprogram, tegnet som skattekort". Ved et indledende møde beskrev en lærer, hvordan børnene i klassen var vant til en visuel oversigt på tavlen over formiddagens og eftermiddagens aktiviteter i løbet af en skoledag. Erfaringerne fra skolen har vist, at det skaber ro og forudsigelighed omkring det praktiske. Ved at bygge videre på den pågældende lærers erfaring blev dagens ABC-program visualiseret som et skattekort med forskellige stop på vej mod skatten. Ved 1. besøg var skatten børnenes egen produktion af "førsteklasses ordbøger", som de kunne tage med sig hjem. Hver morgen startede vi således med at samles om dagens "rute" på den

▲ 1. besøg: På tavlen tegnes der skattekort som visuelt dagsprogram. Børnene tegner med på indersiden af det bogomslag, de startede dagen med at folde.

1. BESØG

FØRSTEKLASSES ORDBØGER

tegnede skatte-ø, som børnene altid ankom til og forlod på forskellige måder; i en sejlede bus, en rumfærge eller svømmende på en haj med en lagkage og levende lys ombord. Skattekortet havde en pædagogisk funktion ved at forberede eleverne på dagens aktiviteter og pauser, men blev også en humoristisk start på dagen ført af børnenes egen fantasi – og Sophus Ejler Jepsens oliekriddt. I stedet for spørgsmål som "hvornår skal vi spise", eller "hvad skal vi bagefter", var mange børn optaget af at flytte flaget, når vi var kommet til næste aktivitet.

I forlængelse af ABC-programmets tematik var der til hvert forløb planlagt en fortælling, som bl.a. trak tråde til museets samling eller særudstilling. Her kom den tegnede fortælling, som skattekortet også bar præg af, løbende til at fylde mere og mere. Som pædagogisk greb kendes formen bl.a. fra børne-tv, hvor Jørgen Clevin og Sigurd Barrett repræsenterer to forskellige generationer inden for genren. I ABC på museet blev der bl.a. tegnet fortællinger om de store og små bogstavers oprindelsehistorie og kunstneren Maria Sibylla Merians bog om

► Østerbyskolen 1.b med deres færdige 1. classes ordbøger. Alle havde et særligt ansvar i produktionsprocessen som små hjul i den store trykmaskine.

2. BESØG BOGSTAVJAGT OG KLASSENS ALFABET

Bogstavformationer - fra foto til font, Jels Skole 1.a

forvandlede insekter fra Sydamerika. Mens børnene spiste madpakker, gættede de ivrigt med på, hvad strengen kom til at forestille, og ofte gav fortællingen anledning til (uforudsigelige) associationer fra børnene, fordi historierne fangede dem i det øjeblik, de var i. Det havde sin helt egen charme! Fremadrettet kunne det være interessant at arbejde videre med den tegnede fortælling som formidlingsgreb. Bl.a. effekten af den dramatiske opbygning i forhold til oplevelse og læring.

Navneskiltet

Et andet praktisk, pædagogiske greb, som blev fast genganger i forløbet, var navneskiltet. Undervejs i ABC-forløbet har børnene gennem forskellige processer og medier produceret bogstaver i mange udgaver; som udklip af karton, som kropslige bogstavformationer og som gækkebrevs-klip. Derfor var det muligt til hvert besøg at producere nye navneskilte, som børnene bar på tøjet. Det betød, at vi undervejs kunne læse og lære børnenes navne, hvilket helt lavpraktisk var vigtigt for den personlig kontakt. Herudover tror jeg, det har spillet en mere grundlæggende rolle for opbygningen af et trygt læringsrum og relationen mellem barn og formidler. Elevernes produktion af bogstaver blev klassevis affotograferet og omdannet til skrifttyper. Børnenes font-design blev efterfølgende brugt til både navneskilte og komponering af egne digte, og på den måde blev børnene løbende præsenteret for egne, kreative udtryk – anvendt i praksis.

▲ 2. besøg foregik bl.a. som sansoplevelse på museet – med en lyttestation i Niels Hansen Jacobsens stuer, bogstavpuslespil i Malerisalen og føleteater i Skibelundsalen. Samme dag formede eleverne klassens alfabetet med deres kroppe – klædt i hvidt og fotograferet på sort bund.

3. BESØG

DE SMÅ BOGSTAVERS GEOMETRI

Tværfaglighed og anderledes oplevelser

Som en krølle på forløbet er det relevant at gøre sig overvejelser om museets styrker, når det gælder berøringen af det klassisk dansk- eller matematikfaglige område. ABC på museet understøtter elementer af Undervisningsministeriets Fælles Mål, som folkeskolelærere arbejder ud fra. Herunder arbejdet med skriftlig fremstilling, billedfremstilling og billedkommunikation, da udgangspunktet for ABC-projektet har været det tværfaglige felt mellem dansk, billedkunst og kreativitet. Med udgangspunkt i den nedprioritering, der sker i forhold til kreative fagområder i folkeskolen, har det samtidig været intentionen, at forløbet kunne tilbyde noget andet end det, børnene overvejende arbejder med til hverdag. F.eks. valgte vi undervejs i forløbet at gå væk fra idéen om at arbejde med illustration og fortolkning af talemåder til trods for, at emnet understøtter de krav, der stilles i nationale test i folkeskolen. I stedet valgte vi at arbejde med illustrerede digte ud fra den begrundelse, at børnene her blev de skabende historiefortællere. Det er et eksempel på, at kreativiteten i forhold til den skriftlige fremstilling her blev styrende i forhold til beslutningen om indholdet af 4. besøg på museet. Under det afsluttende besøg med forældre og søskende oplevede vi, at børnene havde fået et personligt forhold til deres digte, og mange kunne huske både betydning og ordlyd. Som Sophus Ejler Jepsen udtrykte det, opstod der en magi over digtene, man kan sammenligne med børnetegningers spontanitet.

Et eksempel på en anderledes oplevelse på museet er, når børnene under 4. besøg helt ekstraordinært dypper deres akvarelpapir i trolde-springvandet, så det er klar til vådt-i-vådt-maleri. Eller som når Sophus

▲ 3. besøg på museet var en fordybelse i papirklip. Glæden ved at mestre både foldning og mønstreklip og spændingen ved at folde gækkebrevet ud gjorde dagen til noget særligt. Kvarte, halve og hele cirkler blev sat sammen med stammer og forvandlet til alle de små bogstaver i alfabetet.

Ejler Jepsen afholder workshops på museumspladsen, hvor skoleklasser hugger i sten til fremstilling af keramisk glasur. Det er vigtigt at holde fast i denne type af oplevelser, som både elever og lærere udtrykker begejstring for. "Anderledes oplevelser" – forstået som kunstneriske, ud-af-huset-oplevelser – kan stimulere både sociale og kreative kompetencer. Disse læringsmæssige kvaliteter kan museet fremadrettet undersøge nærmere.

Fra ABC-projektets start har der løbende været en erfaringsudveksling mellem lærer/formidler, som har været værdifuld for udviklingen af forløbet. Bl.a. er vi blevet inspireret af "bogstav-multibanen fra Andst Børne- og Skolecenter"; udveksling af fagrelevante bøger og løbende samtaler med lærerne. Sammen med lærerne har vi stadig en evaluering af projektet til gode, som kan danne afsæt for udviklingen af nye undervisningstilbud på museet.

Deltagende skoler i ABC på museet:

Østerbyskolen, Jels Skole, Gesten Børnecenter, Andst Børne- og Skolecenter, Holmeåskolen, Højmarkskolen, Brændstrup Kristne Frikole og Bække Skole. ■

ABC 2017 **VEJEN**
PÅ MUSEET **KUNST**
MUSEUM

4. BESØG ILLUSTREREDE DIGTE

▲ Som baggrund til illustrationerne arbejdede eleverne indledende med vådt-i-vådt-maleri og blanding af primærfarver. Digtene blev bygget op gennem egen fantasi og valg af røde og grønne hjælpeord, som repræsenterer hver sin ordklasse.